

หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน

ภาษาไทย

หลักภาษาและการใช้ภาษา ป.๓

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย

ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

ผู้เรียบเรียง

นายมานพ สอนศิริ

รศ. ดร. สิริพัชร เจษฎาวิโรจน์

นางเจลา อรุณรัตน์

ผู้ตรวจ

นางธลิมา พลอยพานิช

นางสาวสุธาทิพย์ พัทธนาวิ

นายอภิชาต อันทอม

บรรณาธิการ

นายศักดิ์ แว่ววิริยะ

พิมพ์ครั้งที่ ๑

สงวนลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัติ

ISBN : 978-616-203-242-4

รหัสสินค้า ๑๓๑๑๐๐๒

จัดทำและจำหน่ายทั่วประเทศโดย
 บริษัท อักษรเจริญทัศน์ อจก. จำกัด
142 ถนนพหลโยธิน แขวงจตุจักร เขตจตุจักร กทม. 10200
www.aksorn.com Tel./Fax. 0-2622-2999 (อัตโนมัติ 20 คู่สาย)
พิมพ์ที่ : บริษัท ไทยร่มเกล้า จำกัด โทร. 0-2903-9101-6

ค้นความรู้ขยายความคิดจาก

ที่พิมพ์กำกับหัวข้อสำคัญในหนังสือเรียนหลักสูตรใหม่ ชั้น ป.๔ ขึ้นไป
ผ่าน www.aksorn.com ไปยังแหล่งความรู้ทั่วไทย-ทั่วโลก

คำนำ

ด้วยกระทรวงศึกษาธิการได้มีคำสั่งให้ใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๔๔ ในโรงเรียนทั่วไปที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในปีการศึกษา ๒๕๔๖ และจากการศึกษาวิจัยและติดตาม ผลการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๔๔ จึงนำไปสู่การพัฒนาหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ซึ่งมีความเหมาะสมและชัดเจน เพื่อให้สถานศึกษาได้นำไป ใช้เป็นกรอบทิศทางการจัดหลักสูตรสถานศึกษาและจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชน ทุกคนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานให้มีคุณภาพด้านความรู้ และทักษะที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิต ในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลง และแสวงหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

สำหรับกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ประกอบด้วย ๕ สาระย่อย คือ

สาระที่ ๑ การอ่าน

สาระที่ ๒ การเขียน

สาระที่ ๓ การฟัง การดู และการพูด

สาระที่ ๔ หลักการใช้ภาษาไทย

สาระที่ ๕ วรรณคดีและวรรณกรรม

หนังสือเรียน ภาษาไทย หลักภาษาและการใช้ภาษา ป.๓ เล่มนี้จัดทำขึ้นสำหรับใช้ ประกอบการเรียนการสอนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ โดยดำเนินการจัดทำให้สอดคล้องตามกรอบของ หลักสูตรทุกประการ ส่งเสริมความรู้ด้านหลักภาษาไทย เพื่อให้ใช้ภาษาไทยได้ถูกต้อง และมีทักษะ การใช้ภาษาสื่อสารอย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ

หนังสือเรียน ภาษาไทย หลักภาษาและการใช้ภาษา ป.๓ เล่มนี้ มี ๑๐ หน่วย ในแต่ละหน่วยประกอบด้วย

๑. **เป้าหมายการเรียนรู้ประจำหน่วย** กำหนดระดับความรู้ ความสามารถของผู้เรียน

ว่าเมื่อเรียนจบในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ ต้องบรรลุมาตรฐานตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ในหลักสูตรข้อใดบ้าง

๒. **แนวคิดสำคัญ** แก่นความรู้ที่เป็นความรู้ความเข้าใจคงทนติดตัวผู้เรียน

๓. **เนื้อหา** ครบตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ นำเสนอ เหมาะสมกับการเรียนการสอนในแต่ละระดับชั้น

๔. **กิจกรรม** มีหลากหลายรูปแบบให้นักเรียนปฏิบัติ แบ่งเป็น

(๑) **กิจกรรมนำสู่การเรียนรู้** นำเข้าสู่บทเรียน เพื่อกระตุ้นความสนใจแก่ผู้เรียน

(๒) **กิจกรรมรวบยอด** ให้ผู้เรียนปฏิบัติเพื่อแสดงพฤติกรรมการเรียนรู้รวบยอด และ ประเมินผลการเรียนรู้ตามมาตรฐานตัวชี้วัดประจำหน่วย

หนังสือเรียน ภาษาไทย หลักภาษาและการใช้ภาษา ป.๓ เล่มนี้ นำเสนอการเรียนรู้ ให้เหมาะสมกับวัยของผู้เรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ ซึ่งเป็นการศึกษาสิ่งที่ผู้เรียนเกี่ยวข้องในการ ดำเนินชีวิตประจำวัน โดยใช้ภาพ แผนภูมิ ตารางข้อมูล ช่วยนำเสนอสาระต่างๆ ซึ่งจะช่วย ให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ง่ายขึ้น

คณะผู้จัดทำจึงหวังเป็นอย่างยิ่งว่า **หนังสือเรียน ภาษาไทย หลักภาษาและการใช้ภาษา ป.๓** เล่มนี้ จะเป็นสื่อการเรียนการสอนที่อำนวยความสะดวกต่อการเรียนภาษาไทย เพื่อให้สัมฤทธิ์ผล ตามมาตรฐานตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ทุกประการ

คณะผู้จัดทำ

คำชี้แจงในการใช้สื่อ

เป้าหมายการเรียนรู้

กำหนดระดับความรู้ ความสามารถของผู้เรียน เมื่อเรียนจบหน่วย

มาตรฐานตัวชี้วัด

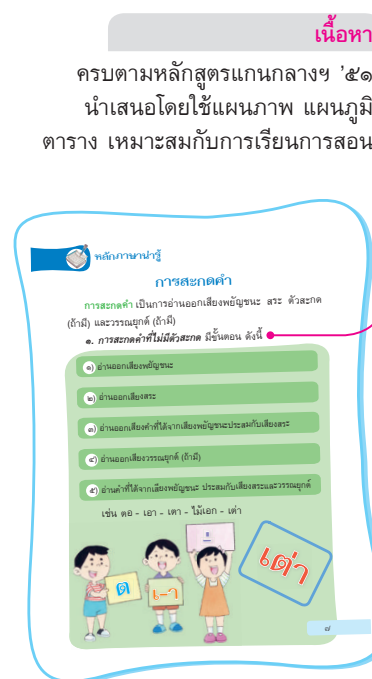
ระบุตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ในแต่ละหน่วย

กิจกรรมนำสู่การเรียนรู้

นำเข้าสู่บทเรียนโดยใช้กระตุ้น ความสนใจและวัดประเมินผล ก่อนเรียน

แนวคิดสำคัญ

แก่นความรู้ที่เป็นความเข้าใจ คงทนติดตัวผู้เรียน

เนื้อหา

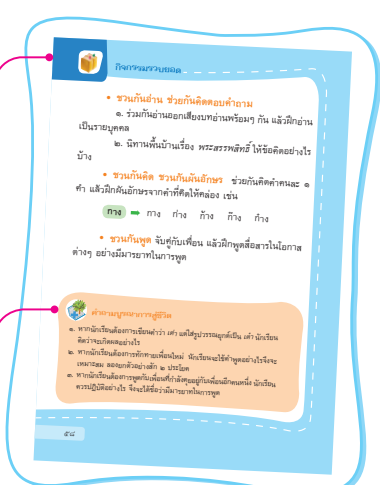
ครบตามหลักสูตรแกนกลางฯ ๕๑ นำเสนอโดยใช้แผนภาพ แผนภูมิ ตาราง เหมาะสมกับการเรียนการสอน

กิจกรรมรวบยอด

ให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติเพื่อแสดง พฤติกรรมการเรียนรู้รวบยอด และประเมินผลการเรียนรู้ตาม มาตรฐานตัวชี้วัดประจำหน่วย

คำถามบูรณาการสู่ชีวิต

คำถามเพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนได้คิด เพื่อเชื่อมโยงกับชีวิตประจำวัน

สารบัญ

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑	เวลามีคุณค่า	๑
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒	สนุกแบบไทย	๒๑
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓	พระสรรเพชญ์	๔๓
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔	บ้านบางระจัน	๖๐
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕	ฝันร้ายของก้อง	๗๓
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๖	ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน	๘๘
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๗	ความเพียร	๑๐๓
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๘	เที่ยวไปได้ความรู้	๑๑๙
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๙	ถักทอเส้นใย ไทยทำเอง	๑๓๐
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๐	บันทึกของหนึ่ง	๑๔๒

● บรรณานุกรม

๑
๒๑
๔๓
๖๐
๗๓
๘๘
๑๐๓
๑๑๙
๑๓๐
๑๔๒
๑๕๖

หน่วยการเรียนรู้ที่

๑

เวลามีคุณค่า

เป้าหมายการเรียนรู้ประจำหน่วยที่ ๑

เมื่อเรียนจบหน่วยนี้ ผู้เรียนจะมีความรู้ความสามารถต่อไปนี้

๑. อ่านออกเสียงคำ ข้อความ เรื่องสั้นๆ และบทร้อยกรองง่ายๆ ได้ถูกต้อง (มฐ. ท ๑.๑ ป.๓/๑)
๒. บอกความหมายของคำ และข้อความจากเรื่องที่อ่านได้ (มฐ. ท ๑.๑ ป.๓/๒)
๓. สะกดคำ และบอกความหมายของคำได้ (มฐ. ท ๔.๑ ป.๓/๑)
๔. อ่านเรื่องสั้นๆ แล้วตั้งคำถาม ตอบคำถาม และสรุปความรู้จากเรื่องที่อ่านอย่างมีมารยาทในการอ่าน (มฐ. ท ๑.๑ ป.๓/๓, ป.๓/๔, ป.๓/๕, ป.๓/๙)

กิจกรรมนำสู่การเรียนรู้

เขียนคำจากภาพที่กำหนดลงในสมุด แล้วเขียนสะกดคำ

๑)

๒)

๓)

๔)

๕)

ลั่ม สอ-.....

การฝึกสะกดคำ และแจกลูกคำ จะทำให้อ่านหรือเขียนคำได้อย่างถูกต้อง

แนวคิดสำคัญ

- การฝึกอ่านออกเสียงวรรณกรรมเรื่อง เวลาที่คุณค่า จะทำให้อ่านคำ ข้อความ เรื่องสั้นๆ และบทร้อยกรองง่ายๆ ได้อย่างถูกต้องและคล่องแคล่ว
- การสะกดคำและแจกลูกคำ จะทำให้อ่านและเขียนคำต่างๆ ได้อย่างถูกต้อง คล่องแคล่ว
- การอ่านเรื่องต่างๆ ควรฝึกตั้งคำถาม ตอบคำถาม ลำดับเหตุการณ์ และสรุปความรู้ และใจความสำคัญของเรื่อง เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน โดยอ่านอย่างมีมารยาท

วรรณกรรมนำอ่าน

เวลามีคุณค่า

วันนี้เป็นวันแรกของการเปิดภาคเรียนที่ ๑ เด็กๆ ดีใจที่ได้เรียนชั้นใหม่ ได้พบเพื่อนๆ และคุณครูประจำชั้นคนใหม่

เด็กๆ ทักทายใต้ถ่มความเป็นไปของเพื่อนๆ แต่ละคนเสียงดังเซ็งแซ่ จนกระทั่งถึงเวลาเข้าแถวเคารพธงชาติ นักเรียนทุกคนจึงเดินไปเข้าแถว ซึ่งหลังจากเข้าแถวเคารพธงชาติและสวดมนต์เสร็จแล้วต่างเดินอย่างเป็นระเบียบ แยกย้ายกันไปเข้าห้องเรียน

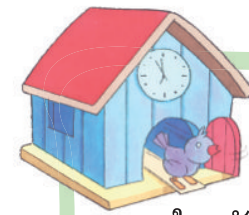
ในปีการศึกษาใหม่นี้ นักเรียนชั้น ป. ๓/๑ มีคุณครูประจำชั้นคนใหม่ด้วย นักเรียนทุกคนกล่าวสวัสดีคุณครูคนใหม่อย่างพร้อมเพรียงกัน คุณครูกล่าวทักทายนักเรียนตอบ แล้วพูดแนะนำตัวเองให้นักเรียนรู้จักว่า เธอชื่อ เพ็ญเพ็ญ ประสมสุข

คุณครูเพ็ญเพ็ญต้องการทำความรู้จักกับนักเรียนชั้น ป. ๓/๑ ทุกคน เธอจึงบอกให้นักเรียนเขียนประวัติส่วนตัว พร้อมทั้งบอกลักษณะนิสัยของตนเองและติครูภาพของนักเรียน แล้วนำมาส่งคุณครูในวันรุ่งขึ้น

หลังจากที่คุณครูเพ็ญเพ็ญส่งงานเสร็จแล้ว เธอแนะนำนักเรียนว่า เมื่อได้รับมอบหมายให้ทำงานอะไร ควรรีบทำให้เสร็จเรียบร้อยตรงตามเวลาที่กำหนด เพื่อไม่ให้มีงานติดค้าง

คุณครูเพ็ญเพ็ญอยากให้นักเรียนเข้าใจประโยชน์ของการทำงาน ส่งผลให้ตรงเวลาที่กำหนดมากขึ้น จึงคิดแผนภูมิกลอนดอกสร้อย “เวลา” ให้นักเรียนอ่าน

เวเอ๋ย เวลา หากเราช้าแซ่เขื่อนจะเลื่อนหนี
ใครผัดวันประกันพรุ่งยุ่งทุกที อ่างพรุ่งนี้เรื่อยไปไม่ยอมฟัง
กิจการงานใดให้เร่งคิด อย่าเบือนบิดค้างไว้ทำภายหลัง
ไม่เป็นดินพอกหางหมูรู้ระวัง เมืองงานเสร็จกันอนนึ่งตั้งใจเอ๋ย

จตุภูมิ วงษ์แก้ว

เมื่อนักเรียนอ่านกลอนดอกสร้อยจบแล้ว คุณครูเพ็ญเพ็ญพูดขึ้นว่า “ถ้าเราทำงานเสร็จตามเวลาที่กำหนด เราก็จะมีเวลาทำสิ่งอื่นๆ ที่มีประโยชน์ได้อีก เข้าใจไหมคะนักเรียน” “เข้าใจครับ” “เข้าใจค่ะ” พวกนักเรียนต่างรับคำพร้อมๆ กันด้วยใบหน้ายิ้มแย้มมีความสุขที่ได้เรียนรู้เรื่องดีๆ และมีประโยชน์

คำถามจุดประกาย

๑. เพราะเหตุใดนักเรียนจึงควรทำงานให้เสร็จตามกำหนดเวลา
๒. นักเรียนมีวิธีการอย่างไรที่จะทำงานได้เสร็จตามกำหนดเวลา

คำศัพท์น่ารู้

คำ	อ่านว่า	ความหมาย
กิจการ	กิด-จะ-กาน	งานที่ประกอบ ธุรกิจ
แซ่เขื่อน	แซ-เขื่อน	ไถล เกลไถลไม่ตรงไปตรงมา เขื่อนแซ่ ก๊ว
เซ็งแซ่	เซ็ง-แซ่	ดังอ้ออิงแซ่ไปหมด
ดินพอกหางหมู	ดิน-พอก-หาง-หมู	ที่คั่งค้างพอกพูนขึ้นเรื่อยๆ (เป็นสำนวน)
ประวัติ	ประ-หวัด	เรื่องราวด้วยความเป็นไปของ คน สถานที่ หรือสิ่งใดสิ่งหนึ่ง
ผัดวันประกันพรุ่ง	ผัด-วัน-ประ-กัน-พรุ่ง	ขอเลื่อนเวลาออกไปครั้งแล้ว ครั้งเล่า (เป็นสำนวน)
พร้อมเพรียง	พร้อม-เพรียง	ครบถ้วน ร่วมใจกัน เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน
มอบหมาย	มอบ-หมาย	กำชับสั่งเสีย กะให้ กำหนดให้
เลือน	เลือน	มัวๆ ไม่แจ่มแจ้ง

หลักภาษาน่ารู้

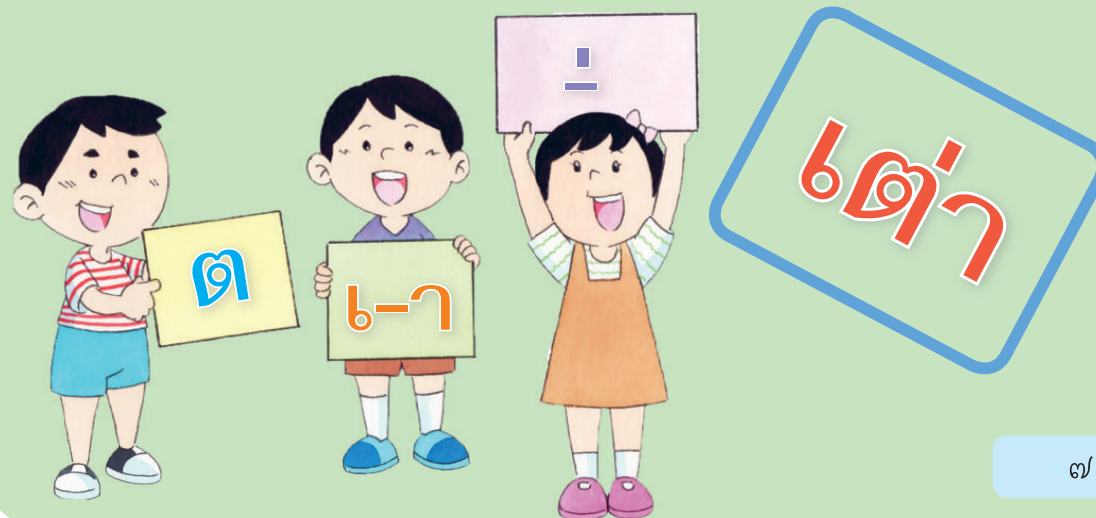
การสะกดคำ

การสะกดคำ เป็นการอ่านออกเสียงพยัญชนะ สระ ตัวสะกด (ถ้ามี) และวรรณยุกต์ (ถ้ามี)

๑. การสะกดคำที่ไม่มีตัวสะกด มีขั้นตอน ดังนี้

- ๑ อ่านออกเสียงพยัญชนะ
- ๒ อ่านออกเสียงสระ
- ๓ อ่านออกเสียงคำที่ได้จากเสียงพยัญชนะประสมกับเสียงสระ
- ๔ อ่านออกเสียงวรรณยุกต์ (ถ้ามี)
- ๕ อ่านคำที่ได้จากเสียงพยัญชนะ ประสมกับเสียงสระและวรรณยุกต์

เช่น ตอ - เอา - เต่า - ไผ่เอก - เต่า

ฝึกสะกดคำ ฝึกอ่านคำ อ่านข้อความและประโยค

กอไผ่

กาแฟ

ตะกร้อ

บะหมี่

ผ้าสี

ระกำ

กระแต

ตุ๊กกระแต

พื้ตุ๊กกระแต

กำไล

กำไลสีฟ้า

แม่มีกำไลสีฟ้า

เต้าหู้

เต้าหู้ยี้

ป้าซื้อเต้าหู้ยี้

ผ้าไหม

ทอผ้าไหม

ย่าทอผ้าไหม

ปูม้า

ปูม้าตัวโต

อาให้ปูม้าตัวโตแก่พ่อ

เรือสำเภา

เรือสำเภาลำใหญ่

เรือสำเภาลำใหญ่
อยู่ในทะเล

๒. การสะกดคำที่มีตัวสะกด มีขั้นตอน ดังนี้

๑ อ่านออกเสียงพยัญชนะต้น

๒ อ่านออกเสียงสระ

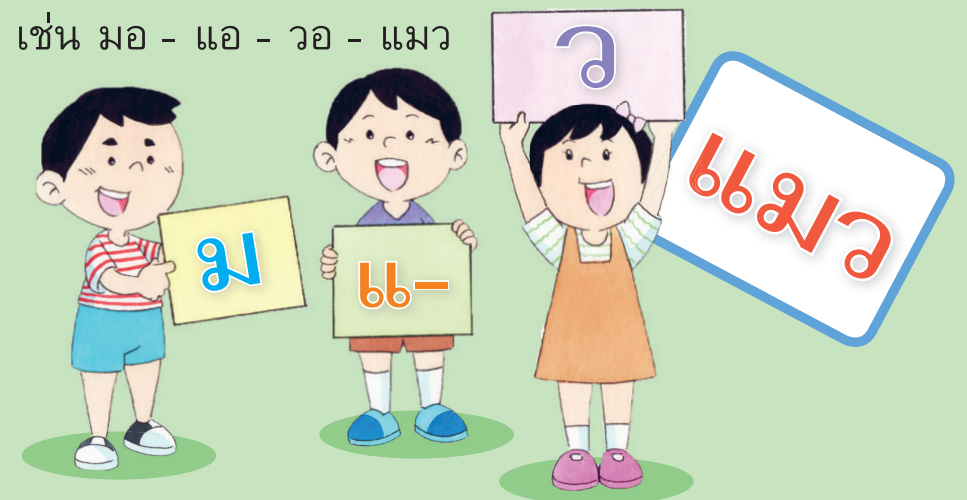
๓ อ่านออกเสียงตัวสะกด

๔ อ่านออกเสียงคำที่ได้จากเสียงพยัญชนะต้น
ประสมกับเสียงสระและตัวสะกด

๕ อ่านออกเสียงชื่อวรรณยุกต์ (ถ้ามี)

๖ อ่านคำที่ได้จากเสียงพยัญชนะประสม
กับเสียงสระ เสียงตัวสะกด และเสียงวรรณยุกต์

เช่น มอ - แอ - วอ - แมว

ฝึกสะกดคำ ฝึกอ่านคำ อ่านข้อความและประโยค

นกยูง

เขียด

คิงคอง

ตำลึง

ตั๊กแตน

กล่องดินสอ

กล้วย	กล้วยหอม	ลูกกินกล้วยหอม
ข้าว	ข้าวเปลือก	ไก่จิกข้าวเปลือก
น้ำตาล	น้ำตาลทราย	น้องชื่อน้ำตาลทราย
พริก	พริกไทย	พริกไทยมีรสเผ็ด
รถ	รถโดยสาร	นักเรียนขึ้นรถโดยสาร
สมุด	สมุดบันทึก	พี่เขียนบันทึกในสมุดบันทึก

การสะกดคำที่มีตัวสะกดนี้ สระบางตัว เมื่อประสมกับพยัญชนะ และตัวสะกดแล้ว จะเปลี่ยนรูปหรือลดรูปหายไป

อ่านคำและสังเกตสระบางรูปเมื่อไม่มีตัวสะกด และมีตัวสะกดต่อไปนี้จะ

คำที่ไม่มีตัวสะกด

สระอะ ใช้รูป - อะ

กะ	จะ	ตะ	ตะ
ขะ	ฉะ	ถะ	ผะ
คะ	งะ	ชะ	ทะ

สระเอือ ใช้รูป - เอ

ดือ	ดือ	ปือ	อือ
ชือ	ผือ	ผือ	สือ
ชือ	ฟือ	ยือ	ลือ

สระเอะ ใช้รูป - ะ

เกะ	เจะ	เดะ	เตะ
เขะ	ผะ	เสะ	เหะ
เคะ	เซะ	เมะ	เระ

คำที่มีตัวสะกด

สระอะ เปลี่ยนรูปเป็น - ะ (ไม่หันอากาศ)

กั๊ด	จัน	ดั่ง	ตัก
ขั๊ง	ฉับ	ถัด	ผัก
คั้น	งับ	ชะก	ทับ

สระเอือ ใช้รูป - เอ

ดื้ม	ดื้น	ปื้น	อื้น
ชื้น	ผื้น	ผืด	สืบ
ชื้น	ฟื้น	ยื้ม	ลื้ม

สระเอะ เปลี่ยนรูปเป็น - ะ (เรียกว่า ไม่ไต่คู้)

เก็บ	เจ็บ	เด็ก	เต็ง
เข็น	ผ็ด	เส็ง	เห็ด
เค็ม	เซ็ด	เม็ด	เร็ว

คำที่ไม่มีตัวสะกด

สระเอะ ใช้รูป **แ - ะ**

แกะ แะ แผละ แยะ

สระเออ ใช้รูป **เ - อ**

เกอ เขอ เคอ เงอ
เจอ เซอ เดอ เตอ
เนอ เบอ เปอ เพอ
เผอ เมอ เรอ เลอ

สระเอาะ ใช้รูป **เ - าะ**

เาะ เาะ เาะ

คำที่มีตัวสะกด

สระเอะ เปลี่ยนรูปเป็น
แ -

แกรีน แะ แผล้ว แยะ

สระเออ ใช้รูป **เ -**

เกิด เขิน เงิน เติม
เชิญ เดิน เต็ม เนิน
เบิก เป็ด เพิ่ง เมิน
เริ่ม เลิก

สระเออ มี ย สะกด ใช้รูป **เ -**

เกย เขย เคย เงย
เจย เซย เดย เตย
เนย เบย เปย เพย
เอย

สระเอาะ เปลี่ยนรูปเป็น
แ - ะ

ช็อก บล็อก ล็อก

คำที่ไม่มีตัวสะกด

สระโอะ ใช้รูป **โ - ะ**

โกะ โอะ โงะ โหะ
โดะ โตะ โธะ โปะ
โปะ โม่ โยะ โละ

สระอัว ใช้รูป **- ัว**

กัว ขัว งัว ชัว
ดัว ตัว ทัว บัว
พัว มัว ยัว รัว
สัว หัว

คำที่มีตัวสะกด

สระโอะ ไม่มีรูปสระปรากฏ

กบ จม งง ชน
ดม ตก ด้ง บก
ปด มด ยก ลด

สระอัว ใช้รูป **- ัว**

กวน ขวด งวด ชวน
ดว้ ดว้ ทวด บวก
พว้ มว้ ยว้ รว้
สว้ หว้

ฝึกอ่านสะกดคำที่มีตัวสะกด

ก้านัน	นุกเงิน	ดำนิน	ประทัด
เกยตั้น	ตั้นนม	มะเส้ง	คัตลายมือ
งดงาม	น้ำอัดลม	รวบรวม	แข็งแกร่ง
ปกคลุม	สงคราม	ช็อกโกแลต	หนังสือเรียน

การอ่านเป็นคำ

การอ่านเป็นคำ เป็นการอ่านโดยไม่ต้องสะกดคำ แต่จะอ่านเป็นคำหรือพยางค์เลย ซึ่งการอ่านเป็นคำ จะต้องฝึกอ่านอย่างสม่ำเสมอ จึงจะอ่านได้อย่างถูกต้อง

ตัวอย่าง การอ่านเป็นคำ

ตะเกียง อ่านว่า ตะ-เกียง

ก๊อกน้ำ อ่านว่า ก๊อก-น้ำ

นกอินทรี อ่านว่า นก-อิน-ทรี

ของขวัญ อ่านว่า ของ-ขวัญ

ฝึกอ่านเป็นคำ

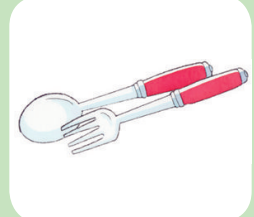
คนโท

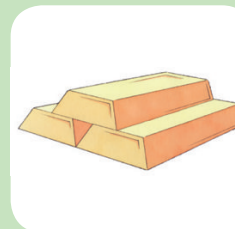
ดินสอสี

สะพาน

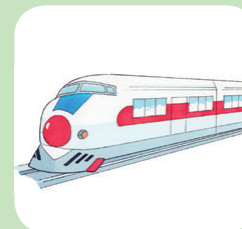
ช้อนส้อม

ทองคำ

แท็กซี่

รถไฟ

กระรอก

กล่องข้าว

กาน้ำ

โกดัง

ไข่เจียว

คุณครู

จดหมาย

เจ็บไข้

เชิงเขา

ซ่อมแซม

ตักเตือน

ท้องฟ้า

ใบตอง

พุ่มไม้

แว่นตา

เสียดาว

วงกลม

คำถามจุดประกาย

๑. การฝึกอ่านสะกดคำให้ถูกต้อง จะทำให้เกิดผลดีต่อการเรียนของนักเรียนอย่างไรบ้าง
๒. การอ่านสะกดคำกับการอ่านเป็นคำ แตกต่างกันอย่างไร

การอ่านจับใจความสำคัญ

การอ่านจับใจความสำคัญ เป็นการอ่านที่มุ่งค้นหาสาระสำคัญหรือใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน หลักในการอ่านจับใจความสำคัญมีดังนี้

๑. อ่านโดยตลอดทั้งเรื่อง เพื่อให้รู้ว่าเรื่องที่อ่านเป็นเรื่องอะไร จุดใดเป็นจุดสำคัญของเรื่อง
๒. อ่านให้ละเอียด เพื่อทำความเข้าใจเรื่องราวที่อ่านอีกครั้งหนึ่ง
๓. ตั้งคำถามและตอบคำถามจากเรื่องที่อ่านว่าใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร แล้วเรียบเรียงคำตอบที่ได้หรือเรียงลำดับเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่าน เพื่อจับใจความสำคัญของเรื่อง

ตัวอย่าง การตั้งคำถามและตอบคำถามจากการอ่าน

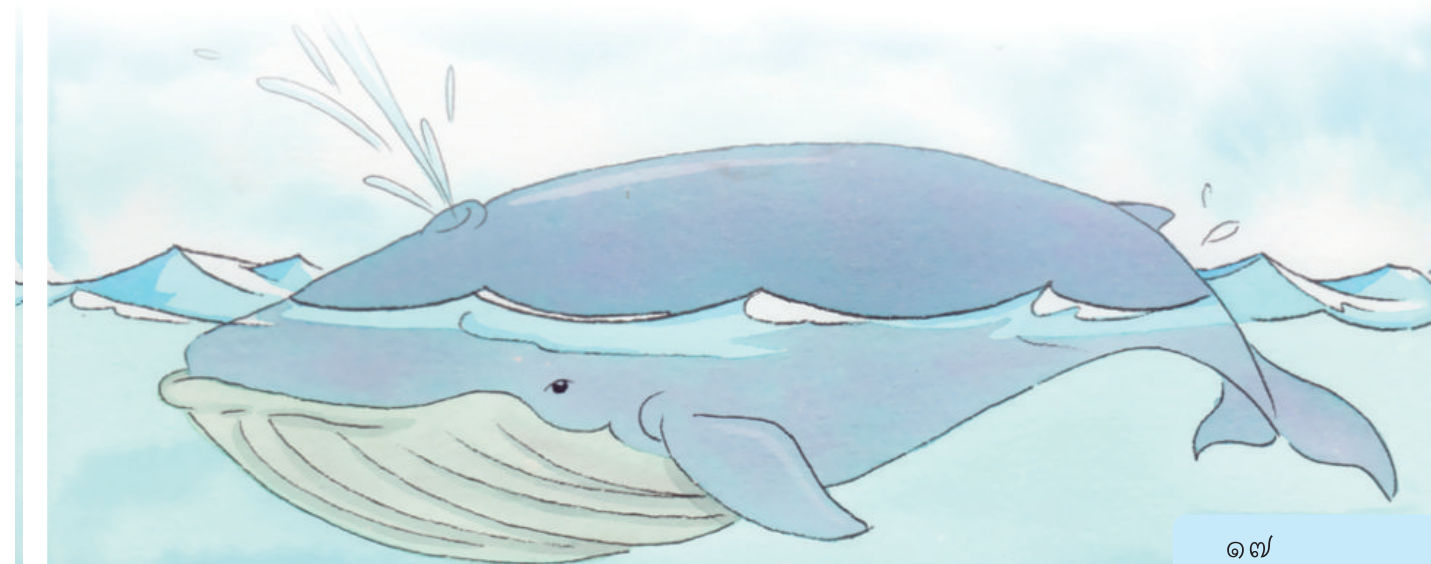
วาฬพ่นน้ำ

วาฬเป็นสัตว์เลี้ยงลูกด้วยน้ำนม ดังนั้น มันจึงมีปอดแทนที่จะมีเหงือกสำหรับหายใจได้น้ำเหมือนปลาธรรมดา วาฬต้องโผล่ขึ้นมาสูดลมหายใจทุกๆ ๒๐ นาที

จมูกของวาฬอยู่ตอนส่วนบนของหัว เพื่อความสะดวกในการสูดอากาศเมื่อโผล่ขึ้นบนผิวน้ำ ในขณะที่ดำน้ำ วาฬจะมีกล้ามเนื้อพิเศษปิดรูจมูกของมันไว้เพื่อป้องกันไม่ให้น้ำเข้า จมูกของวาฬติดต่อกับปอดโดยตรง ส่วนปากของมันไม่มีทางติดต่อกับปอดและจมูกเลย ทั้งนี้เพื่อจะกันไม่ให้น้ำไหลเข้าสู่ปอดในขณะที่มันอ้าปากได้น้ำ

เนื่องจากวาฬต้องโผล่ขึ้นมาหายใจบนผิวน้ำเสมอๆ ทำให้นักล่าวาฬสามารถติดตามหาแหล่งที่อยู่ของมันได้ ขณะที่วาฬโผล่ขึ้นมาบนผิวน้ำ จะมีน้ำพุ่งขึ้นมาเป็นฝอยคล้ายน้ำพุ อันที่จริงวาฬไม่ได้พ่นน้ำออกมาตามที่คนส่วนมากเข้าใจกัน แต่ลมหายใจของวาฬนั้นมีไอน้ำปนอยู่ด้วย เมื่อไอน้ำนี้กระทบกับความเย็นของอากาศบริเวณนั้น จึงรวมตัวกันเป็นหยดน้ำเล็กๆ พุ่งออกมาเป็นฝอยคล้ายน้ำพุ

จากหนังสือ ๑๐๘ ของคำถาม เล่ม ๖ เรื่องวาฬพ่นน้ำ หน้า ๘๑-๘๒

คำถามและคำตอบจากเรื่อง วาฬพ่นน้ำ

การอ่านหนังสือ ควรอ่านอย่างมีมารยาท ดังนี้

๑. ขณะที่ผู้อื่นอ่านหนังสืออยู่ ไม่ควรรบกวนด้วยการพูดคุยหรือเดินเสียงดัง โดยเฉพาะการอ่านหนังสือในห้องสมุด และไม่ควรรื่นเริงระเริงเข้าไปอ่านด้วย

๒. อย่าพับหรือฉีกหนังสือหน้าที่ต้องการ ควรคัดลอกหรือถ่ายสำเนาแทน

๓. เมื่อขอยืมหนังสือจากห้องสมุดหรือจากบุคคลอื่นมาอ่าน ต้องรีบคืนทันทีที่อ่านจบ และไม่ขีดเขียนอะไรบนหนังสือ

คำถามจุดประกาย

๑. เมื่ออ่านหนังสือจบ เราควรสรุปใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านเพื่ออะไร และการสรุปใจความสำคัญของเรื่อง มีประโยชน์อย่างไร
๒. เพราะเหตุใดการอ่านหนังสือในห้องสมุด ควรอ่านในใจ ไม่ควรอ่านออกเสียง

- **ชวนกันอ่าน ช่วยกันตอบคำถาม และแต่งเรื่อง**

๑. ร่วมกันอ่านออกเสียงบทอ่านพร้อมๆ กัน
๒. บทดอกสร้อย เวลา ให้ข้อคิดอย่างไรบ้าง
๓. รวมกลุ่มกันคิดและแต่งเรื่องสั้นๆ เกี่ยวกับสำนวน
ผัดวันประกันพรุ่ง หรือ ดินพอกหางหมู กลุ่มละ ๑ เรื่อง

- **ชวนกันหา** หาคำที่ไม่มีตัวสะกด และคำที่มีตัวสะกด
จากบทอ่าน อย่างละ ๑๐ คำ แล้วเขียนคำ เขียนสะกดคำ พร้อมทั้ง
เขียนคำอ่านลงในสมุด

- **ชวนกันอ่าน** อ่านหนังสือที่สนใจจากห้องสมุด ๑ เรื่อง
จากนั้นตั้งคำถามและตอบคำถามจากเรื่องที่อ่าน แล้วเขียนสรุปเรื่อง
และบอกข้อคิดที่ได้

คำถามบูรณาการสู่ชีวิต

๑. หากนักเรียนอ่านสะกดคำไม่ถูกต้องขณะอ่านหนังสือเรียน นักเรียนคิดว่า
จะเกิดผลอย่างไร
๒. เพราะเหตุใด นักเรียนต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบของห้องสมุดอย่าง
เคร่งครัด
๓. ผลดีของการตั้งใจอ่านหนังสือ จะทำให้ผู้อ่านได้รับประโยชน์ในด้านใดบ้าง